

**Державна податкова
служба України**
**Головне управління ДПС
у Чернігівській області**

До відома неприбуткових установ та організацій

Державна податкова служба України з метою контролю за веденням контролюючими органами Реєстру неприбуткових установ та організацій (далі - Реєстр) щодо правових підстав для використання (застосування) норм п. 133.4 ст. 133 Податкового кодексу України (далі - ПКУ) до державних унітарних підприємств та внесення їх до Реєстру, у листі від 20.12.2021 №28040/7/99-00-18-04-02-07, повідомила наступне.

Відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, регулює ПКУ.

Особливості оподаткування податком на прибуток підприємств та включення неприбуткових організацій до Реєстру визначено пунктом 133.4 статті 133 ПКУ.

Перелік неприбуткових організацій, що відповідають вимогам пункту 133.4 статті 133 ПКУ і не є платниками податку на прибуток підприємств, визначено підпунктом 133.4.6 пушту 133.4 статті 133 ПКУ.

Порядок ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2016 року № 440, зі змінами та доповненнями (далі - Порядок).

Відповідно до пункту 7 Порядку контролюючий орган здійснює включення неприбуткової організації до Реєстру за умови відповідності такої організації вимогам, визначеним підпунктом 133.4.1 пункту 133.4 статті 133 ПКУ.

ПКУ та Порядком не передбачено особливостей включення підприємств, установ, організацій до Реєстру згідно з їх організаційно-правовою формою, що міститься у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань.

Правові основи господарської діяльності (господарювання) встановлює Господарський кодекс України (далі - ГКУ).

Відповідно до частини першої статті 62 ГКУ підприємство - самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності в порядку, передбаченому ГКУ та іншими законами.

Згідно із частиною четвертою статті 63 ГКУ унітарне підприємство створюється одним засновником, який виділяє необхідне для того майно, формує відповідно до закону статутний капітал, не поділений на частки (паї), затверджує статут, розподіляє доходи, безпосередньо або через керівника, який призначається (обирається) засновником (наглядовою радою такого підприємства у разі її утворення), керує підприємством і формує його трудовий колектив на засадах трудового найму, вирішує питання реорганізації та ліквідації підприємства. Унітарними є

підприємства державні, комунальні, підприємства, засновані на власності об'єднання громадян, релігійної організації або на приватній власності засновника.

Особливості здійснення господарської діяльності державними унітарними підприємствами визначено статтями 73 -77 ГКУ.

При цьому абзацом п'ятим частини шостої статті 73 ГКУ встановлено, що особливості управління державним унітарним підприємством визначаються Законом України «Про управління об'єктами державної власності» (далі - Закон № 185).

Згідно із частиною першою статті 73 ГКУ державне унітарне підприємство утворюється компетентним органом державної влади в розпорядчому порядку на базі відокремленої частини державної власності, як правило, без поділу її на частки, і входить до сфери його управління.

Найменування державного унітарного підприємства повинно містити слова «державне підприємство» (частина четверта статті 73 ГКУ).

Відповідно до частини дев'ятої статті 73 ГКУ державні унітарні підприємства діють як державні комерційні підприємства або казенні підприємства.

Основним плановим документом державного комерційного підприємства та казенного підприємства є фінансовий план, відповідно до якого підприємство отримує доходи і здійснює видатки, визначає обсяг та спрямування коштів для виконання своїх функцій протягом року відповідно до установчих документів.

Відповідно до статей 75 та 77 ГКУ розподіл прибутку (доходу) державних комерційних підприємств та казенних підприємств здійснюється відповідно до затвердженого фінансового плану з урахуванням вимог ГКУ та інших законів.

У фінансовому плані затверджуються суми коштів, які направляються державі як власнику і зараховуються до Державного бюджету України.

Особливості відрахування державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями частини прибутку (доходу) до Державного бюджету України встановлено статтею 111 Закону № 185.

Зокрема відповідно до частини першої статті 111 Закону № 185 державні унітарні підприємства (крім державних підприємств, визначених цією частиною статті 111 Закону № 185) та їх об'єднання зобов'язані спрямувати частину чистого прибутку (доходу) до Державного бюджету України у розмірі не менше 30 відсотків у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

З огляду на викладене, спрямування державним унітарним підприємством до Державного бюджету України частини чистого прибутку (доходу) відповідно до статті 111 Закону № 185 є розподілом прибутку (доходу) на користь держави як власника.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 73 ГКУ майно державного унітарного підприємства перебуває у державній власності і закріплюється за таким підприємством на праві господарського відання чи праві оперативного управління.

Отже, власником майна, що закріплюється за державними унітарними підприємствами, залишається держава.

Таким чином, у разі утворення державного унітарного підприємства в порядку, визначеному ГКУ та Законом № 185, таким підприємством не можуть бути дотримані вимоги, встановлені підпунктом 133.4.1 пункту 133.4 статті 133 ПКУ, стосовно одночасної відповідності вимогам щодо

утворення державного унітарного підприємства в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність такого підприємства, та заборони в установчих документах розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників у розумінні Цивільного кодексу України) та передачу активів одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду, іншим юридичним особам, що здійснюють недержавне пенсійне забезпечення відповідно до закону (для недержавних пенсійних фондів), або зарахування до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення).

Водночас повідомляємо, що Міністерство фінансів України, яке є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію єдиної державної податкової політики, листом від 23.10.2021 № 11210-09-62/32268 (вх. ДПС № 1501/4 від 25.10.2021) повідомило, що позиція Мінфіну із зазначеного питання, викладена у листі від 23.09.2016 № 31-23010-04-10/26953, залишається незмінною, а саме, для перебування державних унітарних підприємств в Реєстрі відсутні правові підстави оскільки такими підприємствами не можуть бути дотримані вимоги, встановлені підпунктом 133.4.1 пункту 133.4 статті 133 ПКУ.

Спілкуйся з Податковою службою дистанційно за допомогою сервісу «[InfoTAX](#)»
Інформаційно-довідковий департамент Державної податкової служби України: 0-800-501-007
«Гаряча лінія» ДПС України "Пульс": 0800-501-007 (напрямок «4») Акредитований центр сертифікації ключів:
0-800-501-007 (напрямок «2»), 044-284-00-10, (0462) 77-49-27 Вебсайт ДПС: <https://tax.gov.ua/>
Субсайт Головного управління ДПС у Чернігівській області: <https://ch.tax.gov.ua/>
14000, Чернігів, вул. Ремісничка, 11, тел.: (0462) 652-300

